

ספרוי — אוצר החסידים — ליאובאומיטש

שער
שלישי

קובץ
שלשת האור

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נג"מ זי"ע

שני אורסאהן

מליאובאומיטש

•

בשלח

(חلك לא שיחה א)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקווי

שנת חמישת אלפים שבע מאות שמות ושם ושש לביריה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשיות בשלח, זיג שבט, ה'תשפ"ו (ב)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2026
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.org / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

בשלח

קדימו למשה בפ"ע – והפלוגתא היא באופן המשך השירה ע"י בניי, דעת רע"ק אמרת (כל) השירה היתה על ידי משה בלבד, ובנ"י רק ענו "אשרה לה"; דעת ר"א גם בניי אמרו כל השירה, אבל לאחרי (ובדרך "מענה") אמרת משה; ואילו דעת ר' נחמי' משה רבינו רק המשיל את אמרת השירה, אבל אח"כ אמרו "כולן ייח"ד" את כל השירה כולה.

וקמיפלגי בפירוש תיבת "לאמר" שב כתוב ("או" ישר גוי לאמר"), כמבואר בಗמ' שם "במאקי קמיפלגי – ר"ע סבר לאמרAMILITA קמיטא ור"א בנו של ריה"ג סבר לאמר אכל מילטה ומילטה ור"ע סבר ויאמרו – דאמור כולחו בהדי הדדי, לאמר – דפתח משה ברישא". ויש להבini, מהי סברת מחלוקתם בפירוש פסוק זה? ועוד, דמזה גופא שהכתוב משמעינו (בתיבת "לאמר") אופן אמרת השירה (מה אמר משה ומה אמרו ישראל) משמע שיש בזזה נפק"מ באמירת השירה ותוכנה – וצריך להבini, למאי נפק"מ בתוכן אמרת השירה, כיצד (ובאייה אופן משלשת אופנים הנ"ל) אמרו השירה?

כן צריך ביאור בדעת ר' נחמי' שמשה רק פתח לבניי, אבל אח"כ אמרו השירה "כולן ייח"ד" – מהו עניינה של "פתחה" זו על ידי משה רבינו?

לדעת רע"ק או לדעת ר"א, י"ל בפש-
טות, כי בניי לא ידעו מעצם את נוסח

(7) ראה שמו"ר עה"פ (פכ"ג, ט בסופו). וראה
לקמן ס"ב דרשת המכילתא.

א. תננו רבנן: .. דרש רבי עקיבא בשעה שעלו ישראל מן הים נתנו עיניהם לומר שירה, וכיצד אמרו שירה בגדול המקרא את הלל² (להוציאן ידי חותן. ריש"י) והן עוניין אחריו רashi פרקים (הלוויי³), משה אמר אשירה לה⁴ והן אומרים אשירה לה⁵ משה אמר כי גאה גאה⁶, והן אומרים אשירה לה⁷. רבי אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אומר בקען המקרא את הלל² והן עוניין אחריו כל מה שהוא אומר, משה אמר אשירה לה⁸ והן אומרים אשירה לה⁹, משה אמר כי גאה גאה. רבי נחמי' אומר בסופר הפורס על שמע בבית הכנסת שהוא פותח תחילת והן עוניין אחריו ("וקורין כולן ייחד", וכך שרתה רוח הקדוש על כולם, וכוכנו ייחד את השירה כתבה". ריש"י).

והיינו, דכו"ע ס"ל שמשה התחילה באמירות השירה לפני בניי, ובמובן מלשון הכתוב "או" ישר משה ובני ישראל", שה

(1) ברייתא סוטה ל, ב (ובמשנה שם כי, ב הובאו רק דעת רע"ק ועת ר"ג).

ווארה (הגיונות והדייעות) תוספთא שם פ"ז, ב. ירושלמי שם פ"ה הד'. מכילתא ויל"ש פרשנתנו ע"פ (ט, א). ועוד. ואכ"מ.

(2) ראה סוכה לת, ב.

(3) כ"ה בפרש"י. ווארה רשי סוכה שם.

(4) פרשנתנו טו, א.

(5) כ"ה בפרש"י. ובתוספთא הנ"ל (הובא בתודת ר"ג שם) פ"י דעת ר' גין בא"ז. ווארה הנסמך בהערה 1. חדא"ג מהרש"א סוטה שם. ועוד. ואכ"מ.

(6) כן מפורש מכילתא פשתנתו שם בדעת ר"ג.

וארה הערתה 8.

המאריה וראו"ו] – ומהו התוכן והמטרה בהפתיחה על ידי משה¹²?

ב. עה"פ "או ישר גוי אישירה לה" ויאמרו לאמר" מפרש האותה" ויאמרו לאמר אישירה – פ" שאמרו זה זהה לאמר אישירה – פ" שיאמרו שירה יוזד بلا בח" השתנות והפרדה עד שייהיו כאיש אחד הגם היוותם רבים ונתקוונו יחד ועשו כן ואמרו אישירה לשון יחיד¹³ כאלו הם איש אחד שוזלת זהה היו אומרים נשירה".

זאת אומרת, שאמירת השירה הייתה באופן מיוחד במינו, שכלי ישראלי אמרה בהשתנות, כאיש אחד ממש, "בלא .. השתנות והפרדה". וע"פ מzhou הנ"ל שגם עולמים וינויקים, ואפלו עוברים שבמיעי אמן אמרו שירה, נמצא, שבאותה שירת השירה שליהם הייתה תוצאה מראית השכינה, כי "ראו את השכינה .. ואמרו כי' כרס נעשה להן באפסקלרי שבדולים והקטן שבקטנים, עד העובי".

רים שבמיעי אמן.

ובזה יש לבאר זה שלכו"ע הייתה אמרית השירה של בניי בהקדמת פתיחת משה – כי אחדות מוחלטת כזו, שכלי ישראלי היו כאיש אחד, מהגדולים ועד הקטנים, כולל עוברים שבמיעי אמן, יכולת לבוא אך ורק על ידי משה רבינו.

והביאור בזה:

היות שמשה רבינו הוא ראש הדור

(12) בפשטוות ייל שוזהו"ע של דרך ארץ, שהיכנו למשה שיפתח (ראה רשי סוטה שם ד"ה לאמר "אחר שרשוו לאמר .. אחר שפתח חכמ"). אבל לאורה אינו באור מפוקה, כי בשבייל זה לא הינו צירק הכתוב להדגиш זאת (ולאורה דוחק לומר דה גופא קמ"ל הכתוב, שצרכים לחכotta לפתחת החכם).

(13) להעיר מרש"י יתרו יט, ב"כאייש אחד בלבד אחד". וראה לקמן העורה 51.

השרה, ולכון היו צרכים לענות אחריו משה⁸ (אם רק "אשרה לה", או שענו אחריו כל דברי השירה);

אבל לדעת ר"ג ש"שרה רוח הקודש על כלם וכוכנו יוזד את השירה כתבה", הרי לא ה"י צורך לככורה לה'פתיחת' משה כדי שידעו את דברי השירה⁹ [ולא כוארה כן מוכחה לומר לפי הדרשות שהובאו בהמשך הגמ' שם¹⁰] שגם העור לילם וינויקים אמרו שירה, ועוד זאת, שאפלו עוברים שבמיעי אמן אמרו שירה", שבhem לא שירק לומר שידעו לכון את השירה ע"י ששמו אותה ממשה, אלא שזהו ע"פ רוח הקודש ששרה עלייהם (וכמbovear בגמ' שם¹¹) שאמירת השירה שליהם הייתה תוצאה מראית השכינה, כי "ראו את השכינה .. ואמרו כי' כרס נעשה להן באפסקלרי שבדולים והקטן שבקטנים, עד העובי".

(8) וראה גם מכילתא פרשנתנו עה"פ, שرك בדעת ר"ג נזכר ש"שרה רוחך על יישראל", משא"כ בשאר הדעות" (וראהחידא"ג מהרש"א סוטה שם). אבל עפ"ז צל לבארה דפליגי על הדרשה שגם העולמים כו' ועוברים אמרו שירה (קדלקון בפנים), ובגמ' ברכות (ג, א) מפורש שר"ע ס"ל¹² ב"ר"ם שגם העוברים אמרו שירה, ומשמע שם שכ"ה בכו"ע (וראה זה פרשנתנו ס, א). – וראה העורה 20.

(9) ולהעיר מירושלמי סוטה שם מה תיל לאמר (שהרי כלום אמרו שירה מעצמן כמשה, קה"ע), לאמר לדורות – דלא כככבי שופרש (לדעת ר"ב) "לאמר דפתח משה ברישא". וראה תרגום לשפה"ש בתחילתו: משה עם בניו דישראל .. פתחו כולהו ואמרו כחדר שירתא.

(10) וראה גם תוספתא וירושלמי (מכילתא) שם (11) ל, סע"ב ואילך.

* וראה העיר שבמכילתא הוצאת האראוי שט הוועתק הלשון "שרה רוחך כו'" גם בדעת ר"ג.

כמזה בשעה שאמרו שירה", משמע, שכונת המכילה לפרש שמה ובני"י השתו אמרית השירה¹⁹. ויל' שהשתות זו בא מצד זה שבני"י הרגשו ש, שהוא הוא ישראל וישראל הם משה", שכולם נכללים במציאותו של משה (וזהו מה שמאחד אותם בהתחדשות גמורה ועושה אותם למציאות אחת).

וזהו כוונת סיום דברי המכילה, "ישראל שוקלון כמשה בשעה שאמרו שירה", אמרית השירה על ידי (פתחת) משה ("משה הוא ישראל") פעלה על ישראל שיהיו "שוקלון כמשה", הינו שהם דומים ומתאחדים באמירת השירה עם משה (כיוון שישראל הם משה").

ג. ולפי הקדמה זו יש לבאר את שלוש הדיעות הנ"ל באופן אמרית השירה:

כיוון שאמירת השירה הייתה צריכה להיות באופן מיוחד, שיאמרוה כולם באחדות גמורה, לכן לכ"ע (א) פתיחת השירה הייתה על ידי משה (הפועל האחדות וההשתות דכל ישראל)²⁰, (ב) אמרית השירה עצמה על ידי ישראל הייתה באופן שהתאחדו עם (שירת) משה, כי הרגשו שככל מציאותם היה משה, "ישראל הם משה" (תכלית האחדות דישראל); והפלוגת היא בORITY ואופן שכיחות דאמירת השירה של ישראל למשה רבינו:

(19) ראה גם פ"י מרכיב המשנה על המכילה שם.

(20) ע"פ המבואר בפנים ייל', שלכל הדעות אמר יישראלי השירה ברורה²¹ [וכן הובא בסתמ"ר (פכ"ב, ג. פכ"ג, ב) ע"פ ויאמינו בה] (אבל המכילה ע"פ הוא מאמר ר' חממי). וראה זהר פרשנותו שם. אלישר ושיד"ת כאן – ומה שענו אחרי משה הוא מפני ביטולם והתחדשותם עם משה, בפניהם.

ונשייא הדור, לכן הרוי הוא כולל את כל הדור כאחד, ובלשון ר"י¹⁴ "משה הוא ישראל וישראל הם משה .. נשיא הדור הוא כל הדור כי הנשיא הוא הכל". ואחדות זו דישראל (כפי שהם כוללים במשה) הריהי באופן שלמעלה מהתחלות, כי הנשיא (כשם) מנושא ומובדל מן העם, "משכמו ומעלה גבוהה מכל העם"¹⁵, וכן, האחדות דישראל כפי שהם כוללים בו היא באופן שלמעלה מהתחלות, אנשים נשים וטף בשווה, עד "השוה"¹⁶ ומשוה קטן וגadol".

ולכן, ע"י שפחת משה רבינו את שירת בניי, שאמירת השירה שלהם באה על ידו ובכווחו, ה"ז פעל שאמירת השירה ע"י "כל הדור" תהיה בהשתות גמורה (כפי שהם כוללים במשה¹⁷), כאיש אחד, "בלא .. השתנות והפרדה".

ויש לומר, שזהו כוונת המכילה – ע"פ "או ישראל משה ובני ישראל" – "משה שוקל נגדי כל ישראל וישראל שוקלון כמשה בשעה שאמרו שירה": כדי לבאר יותר הלשון בכתוב ("משה ובני ישראל"), אף משה הוא בכלל בניי הי מספיק לבארה לבאר שמשה שוקל נגדי כל ישראל¹⁸, ומזה שנקט המכילה לא רק שמשה שוקל נגדי כל ישראל", אלא גם שישראל שוקלון

(14) חקת כא, כא.

(15) ש"א ט, ב (וראה שם י, כג). וראה אזה'ת וירא (כרך ד תשס"ב, שה"ש (כרך ב) ע' תיז ואילך. וועד).

(16) ל' הפיתוי, האוחז ביד".

(17) ראה גם ש"ז עה"ת כאן, כיוננו למה שאמր משה כי כולם נכללים בו .. נשומותיהם הם ניצוצות נשמותיו. ולהעיר ממאמרי אדמור' הוקן תקשי' ע' קב. תוח'ח פרשנותנו ריכבו, א'ב.

(18) ראה דעה הוב' במכילה שם, שאמר משה שירה נגדי כל ישראל".

שזה גופא נתגלה על ידי שימושה רבינו
„פתח“ באמירת השירה, בנו¹⁷].

ד. האחדות של בני הפעלה על ידי
משה רבינו דוקא, יובן בעומק יותר
בקדם תוספת ביאור בגדיר „אחדות
ישראל“ – וcmsנ”ת כמה פעמים שיש
שני עניינים: א) המזוהה היא אהבת ישראל
(„ואהבת לרעך כמוך“²³), שבזה יש עדין
שני אישים נפרדים, אהוב ואהוב (אלא
שהאהבה היא „כמוך“); ב) הסיבה
שאפשר להיות אהבה „לרעך כמוך“ היא
מצד הענין ד„אחדות ישראל“, שפירושה,
שכל ישראל הם מזיאות אחת, כאשר
אחד ממש.

ובזה גופא יש כמה אופנים (ודרגות):

בספר התניא²⁴ מבאר רבינו הזקן,
שהאחדות של ישראל בא מה שבל
הנשומות²⁵, „כולן מתאימות ואב אחד
לכלונה, וכן נקרוא כל ישראל אחיהם²⁶
משם²⁷ מצד שורש נפשם בה“ אחד, רק
שהגופים²⁵ מחולקים²⁸.

והנה בירושלמי²⁹ מבואר ש„כל ישראל
גוף אחד הן“²⁹ (כמו בא שם משל זהה

54 מוחלטת עם שירת משה. וראה لكمנו הערה
(בלשון החסידות).

(23) קדושים יט, ית.

(24) פרק לב.

(25) ראה גם רדב”ז להלן ממרם פ”ב ה”ד.

(26) ראה רמב”ם הל’ מתנות עניינים פ”י ה”ב.

(27) ולא רק „קרובים“ או „דומין“ (ככפ’ לך ג, ח ובפרש”ז).

(28) גדרים פ”ט ה”ד.

(29) ל’ הקה”ע שם. ועוד”ז הוא ברדב”ז הנ”ל.
ארבענאל יהושע „פרשה שביעית“. ועוד. וראה
תניא אגא”ק טו”ס בכ (ע”פ ס’ שופטם כ, יא). שם
סלא”. ובארוכה – סהמ”ז להצ”ז מזות אהבת
ישראל.

לדעת רע”ק אמרת השירה כולה
היתה על ידי משה רבינו וישראל רק ענו
„אשריה לה“, והינו שככל ישראל יצאו¹⁹ “
ידי אמרת השירה באמירת משה²⁰, ול-
דעת ר”ע זהה של שילומות האחדות, כאשר
היא באופן של ביטול גמור עד ש„יצאו“²¹
בשירות משה (שהם רק „עוניין אחריו²¹“),
שבזה מודגשת שככל מזיאותם של ישראל
אינה אלא מציאותו של משה.

לדעת ר”א היו „עוניין אחריו כל מה
שהוא אומר“, כי ס”ל של שלימות ההתאחדות
dot היא כאשר בני מוגשים התאחדות
זו גם כמי שהם במדרגותם. דבאותן הנ”ל
שהיו עוניין אחריו (רק) „אשריה לה“
מודגשת שיישראל כפי שהם במדרגותם
(ומצד מזיאותם) אינם במצב של אחדות
מוחלטת, והאחדות תלויה בזה שהם רק
„עוניין“ אחריו משה בביטול גמור²²; ולכדו
ס”ל שאמרו כל השירה כמו משה, אלא
שהזה גופא הוא באופן של „מענה“ לא-
mirah משה, שהיא תלויה בשירות משה.

ור”נ ס”ל שוג שירת בניי יחד באופן
של מענה למשה אין בה עדין תכילתית
התאחדות עד שיורגש בהם ש„ישראל²³
הם משה“, מאחר שהם רק עוניין אחריו.
ולכדו לדעת ר”נ אמרה „כולן ייחד“ בלי
שום התחלקות כלל, שזה מודגש ש„משה
הוא ישראל וישראל הם משה“²² [אלא

(21) להעיר ממשנ”ת במ”א (לקו”ש חכ”ג ע’ 233).
לעוניין אמרת הילל ע”י עניינת הלילאי, ע”ש.

(22) ויל שר”ע ס”ל שאמרת כל השירה ע”י כל
ישראל (בפ”ע) ממעטת מדרגת האחדות ע”י
אמרה אחת דמשה; ור”א ס”ל שאפשר לאחדות זו
להתกลות במציאות (ואהירות) בניי, אבל רק
כשנרגש שהיא באהה בדרך „מענה“ לשירות משה;
ור”נ ס”ל דכיוון ש„משה הוא ישראל וישראל הם
משה“, לכן גם באמירתם „כולן ייחד“ נרגשת אחדות

עד אחדות נפשות ישראל בשרשן ומי-
קורן ("אב אחד לכולנה") הוא כדי לבאר
שהאהבה דישראל במקומם יכולה להיות
כتوزאה מהרגש ה"התאהמה" והאחדות
(של כל נפשות ישראל) כפי שהיא מצד
"שורש נפשם בה' אחד"³², וכדוקל לשון
אדיה³³, ש"אהבה ואחותה אמיתית" באה
ע"י שהאדם (לא רק מגביר נפשו על
הגוף, אלא) מגביה ומעלה את הנפש
"עליה מעלה נד עיקרא ושרה כו"³⁴,
כפי ע"ז מרגיש שורש נפשו (ה"אב אחד").

ופשוט הוא, שהאחדות מצד זה ש"אב
אחד לכולנה" היא למעלה יותר מהאחדות
דעת ד"כ" ישראל גוף אחד". שheroי אפלו
דרגת האחדות דגוף אחד מש (לא רק
אחדים), אינה אחדות מוחלטת, כי גם בגוף
אחד ישנה התחוללות דברי הגוף, עד
לחלוקת מן הקצה אל הקצה – ראש ורגל;
משא"כ כפי שנפשות ישראל כלולות
במשך ב"ה"אב אחד" ה"ה למעלה מהתחול-
לות³⁴; ועאכ"כ מצד אמיתת שורש
הנפש ב"ה" אחד"³⁵ (דנסמת כל איש

מב' ידים של גוף אחד), שלכארה זה
אופן נעליה יותר באחדות ישראל. כי זה
ש"כל ישראל אחיהם ממש" להיות ש"אב
אחד לכולנה" מורה רק שה"אב" (שורש
ומקור) שלהם הוא אחד, אבל ישראל
עצמם (כפי שהם במקומם) מחולקים זה
משה ("אב אחד לכולנה" – רביים), אלא
שהם "כמו אחיהם ממש" [דאע"פ שאהבת
אחים אינה אהבה לאיש זר, אלא היא
אהבה עצמית, בלשון הכתוב³⁶ "עצמי
ובשרי אתה" – מ"מ הרי הם אחים
נפרדים ומחולקים]; משא"כ זה שככל
ישראל גוף אחד הן, מפני שככל ישראל
הם "קומה אחת שלימה"³⁷, אין בהם
(גם כפי שהם במקומם) גם התחוללות
של אחדים, אלא הם מציאות אחת,
"גוף אחד".

ופע"ז ציריך ביאור: מודיע לא הביא
רבינו הוקן בתניא זה שככל ישראל הם
"קומה אחת שלימה", "גוף אחד", וכתב
רק ש"אב אחד לכולנה ולכון נקראו כל
ישראל (רק) אחיהם?"

ה. ויש לומר הביאור בזוז:

זה ש"נקראו כל ישראל אחיהם ממש"
לא הובא בתניא שם כדי להגדיר מהות
ודרגת האהבה (שהאהבת ישראל צ"ל
caeבת אחיהם), אלא רק בתור הוכחה זהה
ש"אב אחד לכולנה" (כל הנשמות), וכך
לא הביא שם הא ד"כ" ישראל גוף אחד
הן, כי האהבה שעלי' מודובר בתניא שם
(הבא מזה ש"אב אחד לכולנה") היא
למעלה יותר גם מזה ש"כל ישראל גוף
אחד הן".

הסבירת העניין: זה שסביר בתניא שם

(32) ראה ד"ה אלה וולדות טער"ב (סה"מ תער"ב-יע"ז ע' ב) "מצד שורש נפשם בה' א' גם
בஹשכותם מותאיות הנה". ע"ש. וכן משמעו מל' כ"ק
מו"ח אדמורי" – בעל ההילולא דיו"ד – דלקמן
.35 העורה

(33) ומישיך "וגם להמשיך אוא"ס .. במקוד
נשות כל ישראל". ולהעיר ממ"ש לפניו "הנפש
והروح מי יודע גודלתן ומעלתן בשרשן ומוקדם כו".
(34) ראה תניא פ"ב שהוא כמו בן הנמשך ממו
האב. ע"ש.

(35) ולא רק "אב אחד" – בח"י חכמה, שהוא
מקור להתחוללות. ויל' ש norms ב' התניא שם
"שכולן מהאיות" – ראה סה"מ תרט"ט (ע' עג)
"שמתאיות המה דהינו בעצם מהותם", העצם
שלמעלה מגילויים. ע"ש. וראה מ"כ כ"ק מ"ח
אדמורי" (קובץ מכתבים לתלמידים בתחלה). אגרות
קדוש שלו ברך ב' ע' תקדכ): "הנפשות אהובים זה

(30) ויצא כת, יד.

(31) לקו"ת ר"פ נצבים. ובכ"מ. – וראה בפרטיות
לקו"ש חלק ל ע' 218.

מקומות שה„מלך“ נשלח ל„לב“⁴¹, וכנרמו בלשון הרמב“ם⁴² „לבו (של מלך) הוא לב כל קהל ישראל“, שהטעם בפשטות הוא, דהיינו שחוות כל הגוף תלוי לבך היהות „כל קהל ישראל“ תלוי במלך.

אבל צריך להבין: הלא היהות הגוף תלוי בעיקר במוח שבראש (שמננו נשחת היהות לכל אברי הגוף, גם להלבב⁴³) ואיך למה מדים מלך לב ולא מוח?

ויש לומר הביאור בזה⁴⁴: המעלה שבהשפעת הלב לאברי הגוף – לגבי השפעת המוח אליהם היא – שאותה היהות הנמשכת מהלב באבר זה נשחת גם באבר אחר ובכל האברים, שהרי מהלב נמשך דם לכל האברים (שבו מלובשת היהות הנפש, כי הדם הוא הנפש)⁴⁵, והרי בכל האברים נמצאו אותו הדם, בלי התחלקות⁴⁶; משא"כ (עיקר) היהות הנשפעת (בגלו) לאברי הגוף מהמוח שבראש, היא באופן שכל אבר מקבל „חיות וכח“ השיכים לו „לפי מגו ותוכנותו, העין לראות והאוזן לשמעו והפה לדבר והרגלים להלוך“⁴⁷.

(41) ראה ס' יצירה (פ"ז מ"ב) „לב בנפש כמלך במילמה“. בחיי ריש פרשנותו, אברבנאל פ' שופטים בפרשת המלך (בשם הפלוטופים). ועוד.

(42) היל' מלכים פ"ג ה"ו. בפשותן אין כוונת הרמב"ם לדמות המלך ללב כל קהל ישראל, אלא, שלבו הוא לב כל קהל ישראל, שכאן „על הרטה לבו (דמליך) הקפידה ישראל“, שכן על מוחה ש„הקפידה תורה“ בעיקר בוגע ללבו של מלך (משמעותו של מלך לכל קהל ישראל) מובן, שעיקר שיקות המלך לכל קהל ישראל הוא בענין הלב.

(43) תניא פ"א.

(44) ראה (בא"א) קול"ש ח"ט ע' 165 ואילך.

(45) פ' ראה ב', כג. ועוד.

(46) ראה לקו"ת במדבר יג, א.

ישראל היא, „מלך אלקה ממעל ממש“⁴⁸, הררי כשם ש„ה אחד“ הוא פשוט בתכלית הפשיות⁴⁹, למעלה מכל התחלקות, וכך הוא בוגע לנשומות ישראל (שהם „מלך אלקה ממעל ממש“), שענין האחדות של נקודה אחת שלמעלה מגדר התחלות קות למגמי.

ו. והנה הכה לעובודה נעלית צו, להגביה ולהעלות את הנפש שתרגיש את שרצה בה, אחד הוא ע"י דיביקות בתלמידי חכמים, כמו שביאר רביינו הוזק⁵⁰ מה שאמרו רז"ל „על פסוק⁵¹ ולדבקה בו שכל הדבק בת"ח מעליה עליו הכתוב כאילו נדבק בשכינה ממש“, כי „על ידי דביקה בתלמידי חכמים“ (שהם „צדיקים והחכמים ראשי בני ישראל שבדורות“⁵²) מתדבקות נשות ההמון „במוחות הראשו ושרשו“ למעלה (כמובאear בארכוה בתניא).

ויש לומר, שבזה גופא יש חילוק בין תלמידי חכמים בכלל (ראשי בני ישראל שבדורות) ונשיא הדור (כמו משה רביינו). ויבן זה בהקדם שמצוינו בכמה

את זה להיות אחד ממש מצד העצם דאלוקות שהוא העצמות בה הכלולים וזה הבנת מאמר ... דהנחותות מתאימות.“

(36) ל' התניא רפ"ב (ע"פ ל' הכתוב אירוב (לא, ב), אלא שמוסיף תיבת „משה“. וראה בארכוה שפע טיל בהקדמה).

(37) ראה רמב"ם הל' יסודה ת פ"א ה". שם פ"ב ה"ג.

(38) תניא ס"ב.

(39) עקב יא, כב. ספרי ורשי עה"פ. כתובות קיא, ב. סהמ"ץ להרמב"ם מ"ע ו. היל' דעתות פ"ז ה"ב. ש"ו ע"דיה"ז או"ח שם ס"ד. – ולහעיר ממילתא פרשנות עה"פ ויאמינו בה, „שכל המאמין ברועה נאמן כאילו מאמין במי אמר והי העולם.“

(40) ל' התניא שם (ו, סע"ב).

ואילו משה רבינו (נשיא הדור) מקשר נפשות ישראל בשרשם בה' אחד שלמעלה⁵¹ מהתחלקות לגור⁵² (זה שירק לנוקות היהדות שלהם, שהוא בשווה ממש אצל כל ישראל⁵³).

ג. ע"פ כל הנ"ל מובן גם בענינו – אמרת שירה ע"י משה ובני ישראל:

זה שמשה רבינו „פתח“ באמירת שירה פעל בכל ישראל אמרת שירה מצד נוקות היהדות שלהם שהוא שווה ממש אצל כל ישראל⁵⁴. וכן גם העולם לים ויונקים אמרו שירה, ועוד זאת – גם העוברים שבמי עמו, כי אמרת שירה זו באהה מצד עצם המצויאות של ישראל, שבכללה גם עבר שבמי עמו; ועוד זאת – כיוון שעצם מציאותם הוא בשווה ממש עם גدول שבגדלים, כגון אמרת השירה ה"י באופן של השתוות גמורה, „בלא . . . השתנות והפרדה“^{54*}.

בלב אחד"ד (ראה לעיל הערא 13) – „כאיש אחד“ שעדין יש בו התחלקות האברים, ראש ורגל וכו' (בלב אחד"ד – נוקות היהדות שלמעלה מהתחלקות. (52) בלשון החסידות – נשיא הדור הוא ה„יחידה“ הכללית של כל הדור, המגלה את ה„יחידה“ שבכאו"א מאנשי הדור. (53) ולהעיר גם מלקו"ש חלק ל ע' 219-220 – לענין האחדות הנעשית ע"י מלך.

ויש לומר, שג' האופנים (דיות) באופן נוקות שירה הם ע"ד ג' האופנים שישנים בגילוי נוקות היהדות (כמשנ"ת במא"א; א) גילוי נוקות היהדות בפ"ע (שלמעלה מהשכל). ב) ה גילוי הוא באופן שפועל על השכל, שה„הנחות“ שבסכלו הם בהתאם לנוקות היהדות, אבל נרגש שמקורן (אינו בשכל מ"ע, אלא) בנוקות היהדות. ג) נוקות היהדות חזרת בכל מהותו ומציאותו, אז השכל מצ"ע מבין כפי החשוב מצד נוקות היהדות (ראה לקו"ש חח' ע' 5 ואילך. ועוד).

(54*) ראה גם מאמרי אדמור"ר האמצעי ויקרא ע' 35. ויל שזהו פירוש ב' הלשונות „כאיש אחד של

וזהו הטעם שהמלך נמלך ל„לב“, כי נספַּף לזה שהמלך משפייע לבני המדינה את כל צרכיהם (כל אחד ואחד לפיק עניינו), הרי עיקר עניין הממלכות הוא, מה שעצם מציאות המדינה כולה תלוי בהמלך⁴⁷, כמו הלב המשפייע עצם החיים לכל אברי הגוף.

ויש לומר, שע"ז הוא ההפרש ברוח ניות שבין ראשי אלי ישראל שבכל דור ודור ונשיא הדור: החיים הרוחנית הנשפעת לכל אנשי הדור על ידי תלמידי חכמים בכל, ראשי אלי ישראל שבכל דור ודור (שהם כמו „ראש ומוח לגביהם נשמות ההמון“⁴⁸), היא בבח"י „מזון רוחה ני“ לכל אחד ואחד לפיק ערכו; אבל עיקר חידושו של משה רבינו („נשיא הדור“) הוא, שמננו נ משר עצם החיים (הרוחני) לכל אנשי הדור, כמו הדם הנשפע מהלך⁴⁹ לכל האברים, כי הוא מגלה אצל ישראל את נוקות היהדות שלהם, שהוא בשווה ממש אצל כל ישראל.

ומזה מובן גם בענין התקשורת נפשות ההמון בשרשן ומרקון: זה של ידי ראשי אלי ישראל בכל מתקשות נפשות ההמון לרשון למעלה, היינו לב-ח"י „אב אחד לכולנה“, שהותואר „אב“⁵⁰ מורה על השיקות (שורש, מקור) לבנים, והיינו שהוא שורש להתקלות למטה⁵¹.

(47) שלכן המורד במלך יש למילך רשות להרגו (רמב"ם הל' מלכים שם ה"ז), כולל גם מאן דמחיו במחוג קמי מלכא (חגיגה ה, ב). – וראה לקו"ש ח"ז ע' 1050 ואילך. ח"ז ע' 25. ועוד.

(48) תניא פ"ב (ו, ריש ע"ז).

(49) להעיר מהמברא בכ"מ שיחידה שבנפש שורה בלב דזוקא (ראה המשך תע"ב ח"א פל"ה. וראה תוי"א אג"ד, סע"ד ואילך. שערו אורה ד"ה וקבל פט"ז ואילך. ועוד).

(50) ראה לעיל הערא 35.

(51) ויל שזהו פירוש ב' הלשונות „כאיש אחד

שירה נמשכה אחודות זו באופן גלי (כשם שגilio השכינה או ה' באופן שהו רואים ממש, כאמור⁵⁷ "זה א-לי גו"), שהיו מראין אותו באצבע⁵⁸).
וכן תהי לנו, שנזכה בקרוב ל"שירה העשירה"⁵⁹, כאשר "קהל"⁶⁰ גדול ישבו הנה, בಗאות האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.
(מושחת ש"ז' בשלח תשומ'ח)

ריש לומר, שהחידוש בשירתם הים ה' שאחדות זו (שמצד עצם מציאותם של ישראל) הייתה באופן גלי ממש. וכך התבטאה האחדות בעניין השירה, המורה על שמחה – כי "שמחה פורצת גדר"⁶⁵, וכן בענייננו, שהוא פורצת את הגבלות וההגדרות של האדם ומגיעה לעצמות ומהות נפשו, וכן שמחה מורה על "בחיה" התגלות⁶⁶, של ידי השמחה באמירת

(55) ראה בארכוה המשך שמה תשmach (בסה"מ) תרני"ע (ע' רכג ואילך).

(56) תוי"א פרשנו סב, א. וראה בארכוה המשך הנ"ל בתחילת (ע' קעג ואילך).

